

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI - MİLLİ MÜCADELENİN SANATA ETKİSİ

Lozan Barış Antlaşması (24 Temmuz 1923)

Milli Mücadelenin başarıya ulaşmasının ardından Mudanya Ateşkes Antlaşması imzalandı ancak bu anlaşma nihai barış antlaşması değildi. Bu amaçla nihai bir barış antlaşmasının imzalanması gerekiyordu. Yunanların ülkemizi terk ederken İzmir'e verdikleri zararı tüm dünyaya göstermek için Mustafa Kemal, görüşmelerin İzmir'de yapılmasını istiyordu. Fakat barış antlaşması için görüşmelerin tarafsız bir ülke olan İsviçre'nin Lozan kentinde yapılmasına karar verildi.

İtilaf devletleri Lozan'a hem TBMM hem de İstanbul hükümetini çağırmıştır. Amaç Londra konferansında olduğu gibi ikilik çıkararak barış görüşmelerini kendi çıkarları doğrultusunda imzalamaktır. TBMM bu durumu engellemek adına 1 Kasım 1922'de Saltanat Kaldırıldı. **Böylece Osmanlı Devleti resmen sona ermiş oldu.**

TBMM Hükûmeti barış görüşmelerine, Mudanya Ateşkes Antlaşması'ndaki başarısından dolayı İsmet Paşa'nın başkanlık yapmasını kararlaştırdı. **Tam bağımsızlık, toprak bütünlüğü ve egemenlik haklarımızdan** taviz verilmek istenmediği için Mustafa Kemal görüşmelere giden heyetten, Ermeni yurdu iddiaları ve kapitülasyonlar konusunda asla ödün vermemelerini istedi. İlk görüşmeler Ermeni Yurdu, Kapitülasyonlar, Boğazlar, Musul Sorunu ve Savaş Tazminatı gibi konularda anlaşmazlık yaşanması üzerine görüşmeler 4 Şubat 1923'te kesilmiştir. Görüşmelerden bir sonuç çıkmayınca yeni bir savaş olasılığına karşı Türk ordusu, boğazlara ve Musul'a yapılabilecek bir saldırı için hazırlıklarını artırdı. Yeni bir savaşı çıkarlarına uygun görmeyen İtilaf Devletleri'nin isteğiyle 23 Nisan 1923'de tekrar Lozan'da görüşmeler yapıldı. 24 Temmuz 1923'de bağımsızlığımızın ve egemenliğimizin sembolü olan Lozan Barış Antlaşması imzalanmıştır.

Lozan Barış Antlaşması çeşitli başlıklar altında imzalandı. Bu başlıklar;

1- SINIRLAR

Doğu Sınırı: Moskova ve Kars Antlaşmalarına göre olacaktır.

Batum Misak-ı Milli sınırlarının dışında kalmıştır.

Irak Sınırı: Türkiye ile İngiltere arasında bu konu Lozan'da çözülemedi. Bu konu Lozan'dan sonra iki devletin 9 ay içinde konuyu çözmeleri şartıyla ertelendi. **1926 Ankara Antlaşmasında çözüldü.**

Suriye Sınırı: Fransa ile 20 Ekim 1921'deki yapılan Ankara Anlaşmasına göre belirlendi.

Yunan Sınırı: Meriç nehri sınır olarak kaldı.

Adalar: 12 Ada İtalya'ya, Gökçeada (İmroz) ve Bozcaada hariç Ege adaları, Yunanistan'a verildi.

2- BOĞAZLAR

Boğazların yönetimi başkanı Türk olan uluslararası Boğazlar Komisyonuna bırakıldı. Boğazların iki yakası askerden arındırılacaktı. Ticaret gemilerine açık olacaktır. **Boğazları komisyonun yönetmesi Misakımillî'ye aykırı bir durum olup egemenlik haklarımızı kısıtlamıştır.**

3- KAPİTÜLASYONLAR

Ekonomik bağımsızlık için kapitülasyonlar tamamen kaldırıldı. **Ekonomik bağımsızlığımızı ve egemenliğimizi kısıtlayan bir durumdan kurtulduk. Her alanda Tam bağımsızlığımızı sağlamaya yöneliktir.**

4- DIŞ BORÇLAR

Osmanlı Devleti'nden ayrılan devletlere paylaştırılacak. Türkiye kendi payına düşen borcu ödeyecektir. **Duyunu Umumiye kaldırılmıştır. Böylece egemenliğimiz kısıtlayan engel kaldırıldı.**

5- AZINLIKLAR

Bütün azınlıklar Türk vatandaşı olarak kabul edildi. **Yabancı devletlerin azınlıkları bahane ederek iç işlerimize karışması önendi.**

6- NÜFUS MÜBADELESİ (DEĞİŞİMİ)

İstanbul, Gökçeada ve Bozcaada'daki Rumlar ile Batı Trakya'daki Türkler hariç, tüm Türk ve Rumların yer değiştirilmesi kararlaştırıldı.

7- YABANCI OKULLAR

En fazla Fransa ile sorun oldu. Yabancı okullar Türk Kanunlarına uygun hareket edeceklerdive Bütün okullar Maarif Vekaletine bağlandı. **Yabancı okulların faaliyetleri denetim altına alınarak zararlı faaliyetleri önlenmiştir.**

8- SAVAŞ TAZMİNATI

Yunanistan savaş tazminatı olarak Karaağaç'ı bize verdi. **Yunanistan savaşın sorumluluğunu üstlenmiştir.**

9- PATRİKHANE

Yunanistan ile aramızda bu konu sorun oldu. Patrikhaneyi göndermek istesek de başarılı olamadık. **Siyasi faaliyet yapması (Ekümenlik) yasaklandı..**

Lozan Barış Antlaşması'nın Önemi

Türkiye Cumhuriyeti'nin tapu senedi niteliğindedir.

Egemenliğimizin ve bağımsızlığımızın resmen ve hukuken tanındığı bir anlaşmadır.

Kurtuluş Savaşı'nın diplomatik bir zaferdir.

Osmanlı Devleti'nden kalan asırlık sorunlardan çoğu çözümlenmiştir.

Lozan Barış Antlaşması, sömürge altında bulunan milletlere bağımsızlık yolunda örnek teşkil etmiştir.

Milli Mücadelenin Sanata Etkisi

Millî Mücadele Dönemi'nde meydana gelen olaylar birçok sanatçımıza esin kaynağı olmuştur. Millî Mücadele, hem savaşın yaşandığı dönemde hem de savaştan sonra sanat ve edebiyat yapıtlarına yansımıştır. Oluşturulan bu eserler, Millî Mücadele anlayışının ve bilincinin gelişip yaygınlaşmasına katkı sağlamıştır. Roman, hikâye, şiir, resim, heykel, tiyatro ve sinema alanında yüzlerce eser bu büyük mücadeleyi konu edinmiştir. Eserlerde; İşgal altındaki yerlerin durumu, cephede düşmanla yapılan mücadeleler, cephedeki askerlerin ve cephe gerisindeki halkın yaşamı, Türk halkının ordusu için yaptığı yardımlar ve bu yardımları cepheye ulaştırırken yaşadıkları konu edilmiştir.

Roman alanında; Halide Edip Adıvar Türk'ün Ateşle İmtihanı, Ateşten Gömlek, Vurun Kahpeye, Tarık Buğra Küçük Ağa ,Yakup Kadri Karaosmanoğlu Yaban, Turgut Özakman Şu Çılgın Türkler, Kemal Tahir Esir Şehrin İnsanları, Yorgun Savaşçı , Falih Rıfkı Atay Çankaya vb. öne çıkan eserlerdir.

Şiir alanında; Mehmet Akif Ersoy İstiklal Marşı, Kemalettin Kamu Dumlupınar Yolunda, Fazıl Hüsnü Dağlarca Üç Şehitler Destanı vb. öne çıkan eserlerdir.

Resim ve Heykel alanında; Halil Dikmen İstiklal Harbinde Kadınlar, Ali Cemal Biraz Su, İbrahim Çallı Zeybekler, Hikmet Onat Siperde Mektup Okuyan, Sami Yetik Milli Mücadele vb. öne çıkan eserlerdir.

Mustafa Kemal'in Nutuk eseri Milli Mücadele açısından hem tarihî hem de edebî değeri yüksek yapıtlar arasında yer alır.

sosyalbilgilerinsesi